

**XAVIER FÀBREGAS, pròleg a *Els herois i les
grandeses*. Edicions 62. 1970.**

Per a Soler el teatre, més que una obra d'art, és una habilitat que ha de permetre de mantenir l'atenció de l'auditori durant el lapse de temps que duri la representació; això el porta a distingir entre inspiració, deessa romàntica de l'art, i instint, que seria la musa del teatre. Així ens ho diu per mitjà de Cosme a *El teatre per dins* (1890):

*L'art dramàtic més que un art
és com un secret instint
que el que neix tal dot posseint
l'expressa a qualsevol part.*

Aquest instint el duu a sacrificar l'obra d'art en profit de l'èxit de la representació; l'afalac del públic, del públic concret que té assegut a les butaques en un moment donat, és l'objectiu primordial de Soler com a dramaturg. A les seves obres abunden les disquisicions, algunes d'elles formulades per mitjà de parlaments que enclouen imatges més o menys encertades; doncs bé, Soler les respecta en el text que dóna a la impremta, però sempre que creu que

poden afeixugar el ritme de la representació les tanca entre dues estrelletes amb la indicació que cal suprimir-les en el recitat. D'aquesta manera distingeix entre text literari i text específicament dramàtic. [...]

L'instint que invoca Soler, doncs, és un instint mediatitzat per la comprovació constant i això el porta a rectificar una vegada i una altra. Però hi ha un altre factor que influeix en el teatre de Soler i que s'accentua amb el transcurs dels anys; en treballar amb uns actors, les característiques dels quals coneix a la perfecció —Lleó Fontova, Iscle Soler, Ermengol Goula, Joan Bertran, Frederic Fuentes, Francesca Soler, Balbina Pi, Mercè Abella, Caterina Mirambell, Carme Parrenyo, etc., entre els principals— dibuixa els personatges segons el repartiment previst procurant que tothom tingui una escena de lluïment d'acord amb llurs possibilitats. Això l'aboca a un cert mecanicisme, car intercala monòlegs en moments que no són oportuns o lògics i treu a escena personatges quan el recte descabdellament de l'acció no sembla demanar-ho.